

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatio Synoptica De Iudiciis Ad Lib: II. Decretal: Gregorii IX.

**Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo**

Spirens., 1660

16. An Constitutiones Civiles laicorum Clericos adstringant, & quae?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

prehenditur ex naturali æquitate, quamvis possit secum quodammodo dispensare, dum ipse vult contrahere *Suar: de leg.*

15: Sicut autem Legislatoꝝ solutus est, ita Augusta per se loquendo iis subjecta manet *L. fin: Cod. de leg.* cessant quippe in Augusta rationes, quæ tantam dedecent Principis auctoritatem, illa præsertim condendæ legis, quæ in solo Principe locum habet, solumq; Principis privilegio *L. Princeps. ff. de leg: (planè licet Augusta legibus soluta non sit, Princeps tamen illi eadem privilegia tribuit)* aut regnorum quorundam morib⁹ ab earum observatione eximitur, *cap. dilecti de arbit: quorum ratio, quia cum uxores splendean honorè mariti, L. Fœmina. ff. de Senatu: indignum lex æstimavit marito in altissimo honoris gradu collocato uxoris dignitatem pariter non concrefcere, L. si liberam. Cod. de nuptijs.*

16. Communis DD. est assertio constitutiones civiles Laicorum, quæ generaliter ab omnib⁹ ob publicam utilitatem & quietem latae sunt circa materiam ad secularem jurisdictionem spectantem, directè Clericos non adstringere, sed indirectè

tantum ex ratione naturali dictante servandas esse leges secularium ob conformitatem cum personis secularibus eiusdem Reipublice: quæ illis legibus directè subjiciuntur, sicut suprà dictum est, Principem directè non obligari suis legib⁹ &c. *Canonista in cap. Ecclesia de constit. & cap. 1. de novi operis nunciacione. Legista L. cunctos populos Cod: de summa Trinitate. Summista verb: lex: Theologi. Vasquez 1.2. diss. 176. cap. 4. Suario lib. 3. de leg: cap. 34.* Quæ sententia licet in re vera sit, moderatione tamen indiget, ut sic proposita locum habeat, nam si constitutiones eiusmodi libertati Ecclesiasticæ, aut Clericorum statui adversentur, ne indirectè quidem Clericos obligare possunt, sed Jure tam Canonico quàm Civili irritæ sunt, & nullius momenti. colligitur ex cap: quæ in Ecclesiarum. 7. Felin: in cap. Ecclesia S. Maria & cap. Ecclesia 10. de constit. Auth. Cassa Cod: de sacrosancta Ecclesia. Tales in specie censeri debent, primò prohibentes aut impediennes uti rebus aut facultatibus à jure cõmuni concessis. Secundò tollentes vel imminuentes privilegia Ecclesiis aut Clericis à Deo,

DEO, summis Pontificibus, aut aliis Principibus secularibus concessa *Baldus in L. cunctos populos de Judic.* Tertiò, quibus Ecclesiasticæ personæ rationabiliter efficiuntur timidiores. *Bartholus in capit. Ecclesia S. Maria.* quibus Clerici deterioris conditionis redderentur quàm Laici *Felinus loco citato capit. Quanto de privilegijs,* quæ generaliter latæ, Ecclesiis Ecclesiasticisque personis, aptæ sunt per se, & ex proprio objecto damnum aut incommodum adferre, *Felinus ibidem num: 69. Abbas in cap: Quæ Ecclesiarum num: 6.* quæ de Ecclesiis Ecclesiasticisque personis specialiter ac nominatim disponunt, sive mandando sive prohibendo, idq; sive in præjudicium sive in favorem, *citatum cap: Ecclesia S. Mariae de constitut.* nisi solvantur in vim consilii sive privilegii, nam consilium vel privilegium necessitatem non imponit. *Surdus lib. 1. consil: 2. num: 19. & libr: 3. consil: 301. num: 13. & 24.*

17. Ex prædictis porrò descendendo ad casus particulares. Dicimus primò constitutiones civiles, quibus obligantur Clerici ad emptionem aut venditionem cer-